

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

מ.

עין משפט
נר מצוה

כב א מיי פייז מהל' אבידה הל' ה ועי' בהשגות ומ"מ סג עשין עד תוס' ע"מ ס' רע"א ספ"ג א:
 כג ב ג מיי שס הל' ז רע"ב ע"מ ס' ע"ש:
 כד ד ה תוס' ע"מ ס' ס' רע"ב ע"מ ס' ע"ש:
 כה ו ז מיי פ"ב מהל' מצירה הל' י ועין מ"מ סג עשין ס' תוס' ע"מ ס' ק"ז ע"מ ס' ע"ש:
 ה:

רבינו חננאל

פי' איכא חד צד דלא קני ישי מי שאומר משיכה בחמור לא קנה אבל בגמל בין במשיכה בין בהנהגה קני. ויש מי שאומר הנהגה בגמל לא קנה אבל חמור בין במשיכה בין בהנהגה קני. פי' פניה רצונו של מוסירה הנתונה על להייה ועל פדחתה. סוגיא דשפוטא טלית מונחת על גבי קרקע וחציה על גבי עמוד בא אחד והגביה חציה מעל גבי קרקע ובא אחד והגביה חציה מעל גבי עמוד א'. וכיוב' אי קני אי לא קני ת"ש ר"א אומר רכוב בשה קנה וכי' ודחי' התם במנהיג ברגליו אי הכי היינו מנהיג. ופרקי' תרי גוויי מנהיג. ואסקי' במקח ומסכר אי אמר ליה קני כדרך שבני אדם קונין אי ברשות הרבים רכוב קנה.

א) חסר פה בהעמקה ונראה דל"ל קט מנהיג.

מושך ומנהיג אין אב"כ רכוב א"א. תימה מנ"ל דלמא כ"ש רכוב משום דשיירה אטו בכל דוכתי תנא כולחו קיינין וי"ל דממשנה יתיר' קדייק דליעריניהו ולתניניהו שנים זין בגמל זין בחמור ותו לא מדקתני בלישנא יתירא ש"מ דלמעטוי רכוב אלא והיינו דפרין בטר הכי וליעריניהו ולתניניהו ואל"ת לעולם מנ"ל למעטוי רכוב דלמא הא דלא ערצניהו כדי לאשמועינן דמשיכה אורחא בגמל והנהגה בחמור ואפ"ה אחד מושך ואחד מנהיג בגמל לא מבעטל משיכה דאורחא ובגמל את ההנהגה ללא דאורחא וכן בחמור איכפא ולכן תנא בטר הכי רכוב מושך ואחד מנהיג ולא למעטוי רכוב וי"ל כיון שישמענו שמשיכה והנהגה שניהם קנו בגמל ובחמור פשיטא שאין אחד מבעטל חצירו משום דהאי אורחיה והאי לאו אורחיה אבל במתני' משמענו שפיר שאין מבעטל רכוב ומנהיג צרגליו את מנהיג לחודיה לפי שיש כרכוב כל מה שיש במנהיג ועוד דתפיס זה: **א"י הכי יעריניהו ורתניניהו**. לפי מאי דק"ד דרכוב קני ומשיכה והנהגה זין בגמל זין בחמור צמדה זו קנה אתא למעטוי שום קנין אחר או רכוב במקום מנהיג: **א"י הכי היינו ר' יהודה**. הוה מני לאקשויי מגופה דקתני או שהיה אחד מושך ואחד מנהיג ש"מ דצדח זל קני: **ונקני' נמי רבוב** במוסירה. אי גרסינן אי הכי ה"פ אי ארמת צלמא כשאין מנהיג צרגליו ורכוב קני צההמה משום דתפיס זה א"ש דלא קני מוסירה דצמטלטיין לא שייך קנין של מוסירה אלא בהגזזה או משיכה אבל אי מיירי צמנהיג צרגליו לקני נמי מוסירה צמשיית צההמה אי אמרינן משוך צהמה זו וקני כלים שעליה קני דלקמן מיבעיא לן אי קני אי לא קני ליפשוט מהכא דלא מהני:

והשאר לא קנה לא זה ולא זה רבי אבהו אמר לעולם ר' יהודה אומר רכוב לא קנה עד שתהא משיכה בגמל והנהגה בחמור קתני מיהת או שהיה אחד מושך ואחד מנהיג מושך ומנהיג אין אבל רכוב לא הוא הדין דאפילו רכוב הוא ודהא דקתני מושך ומנהיג לאפקוקי מדר' יהודה דאמר עד שתהא משיכה בגמל והנהגה בחמור קמשמע לן דאפילו איכפא נמי קני אי הכי ליעריניהו ולתניניהו שנים שהיו מושכין ומנהיגין בין בגמל בין בחמור איכא חד צד דלא קני איכא דאמרי משיכה בחמור ואיכא דאמרי הנהגה בגמל ואית דמותיב מסיפא במדה זו קנה במדה זו למעטוי מאי לאו למעטוי רכוב לא למעטוי איכפא אי הכי היינו ר' יהודה איכא בינייהו צד אחד דלא קנה אית דאמרי משיכה בחמור ואיכא דאמרי הנהגה בגמל ת"ש יאחד רכוב חמור ואחד תפוס במוסירה זה קנה חמור וזה קנה מוסירה שמוע מינה רכוב קני הכא נמי במנהיג ברגליו אי הכי נקני נמי רכוב במוסירה אימא זה קנה חמור וחצי מוסירה וזה קנה חצי מוסירה בשלמא רכוב קני דקמגבה ליה בן דעת אלא תפוס במוסירה כמאי קני אימא זה קנה חמור וכוליה מוסירה וזה קני מה שתפוס בידו^א האי מאי אם תימצי לומר המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו הני מילי היכא דקא מגבה ליה אדעתא דחבריה האי אדעתא דידיה קא מגבה ליה איהו לא קני לאחרניי מקני אמר רב אשי יזה קנה חמור ובית פגיה וזה קנה מה שתפוס בידו והשאר לא קנה לא זה ולא זה רבי אבהו אמר לעולם בדרקתני הואיל ויכול לנתקה ולהביאה אצלו יוהא דר' אבהו^ב ברותא^ג היא דאי לא תימא הכי הטלית שהיא מונחת חציה על גבי קרקע וחציה על גבי עמוד ובא אחד והגביה חציה מעל גבי עמוד ובא אחד והגביה חציה מעל גבי עמוד הכי נמי דקמא קני ובתרא לא קני הואיל ויכול לנתק ולהביא אצלו אלא הא דר' אבהו ברותא היא ת"ש ר' אליעזר אומר ירכוב בשדה ומנהיג בעיר קנה הכא נמי מנהיג ברגליו אי הכי היינו מנהיג תרי גוויי מנהיג אי הכי רכוב בעיר מאי טעמא לא קני אמר רב כהנא לפי שאין דרכן של בני אדם לרכוב בעיר אמר ליה רב אשי לרב כהנא אלא מעתה הגביה ארנקי בשבת שאין דרכן של בני אדם להגביה ארנקי בשבת הכי נמי דלא קני אלא מאי דעבד עבד וקני הכא נמי מאי דעבד עסקינן דאמר ליה קני כדרך שבני אדם קונין ואי

על דר' הואיל וסופו ליפול וי"ל דשאני הכא שתופס בידו אחד מן הראש א"נ הכא איירי כשניתק מן העמוד אינו ארוך כ"כ שיגיע ראש השני לאחר ושלתי שילוח הן (חולין דף קמ"א:) דקאמר זיל טרוף אקן דלגצניהו ולקניניהו התם נמי הוגבה על דר' יתיר ממנה שהיה תחילה שהרי קנת מפרזיחיס למעלה לכך ד' קני: **א"י הכי רכוב בעיר מאי טעמא לא קני**. אי גרסינן א"ה ה"פ אי ארמת צלמא לא מיירי צמנהיג צרגליו לכך צעיר לא קני דלא אולא מחמתיה לפי שיש בני אדם שמצריים יחד ויש כמה דברים צלמנע דכריס אלא אי אמרינן צמנהיג צרגליו א"כ אולא מחמתיה טובא ואמאי לא קני:

עבר וקני אלא יבמקה וממכר

צמדה זו. לקמיה מפרש למעטוי מאי: אי הכי דלתנא קמא איכפא קני אמאי קתני משיכה בגמל והנהגה בחמור ליעריניהו וכו' מושכין ומנהיגין: איכא חד צד דלא קני להכי לא מני למתני צמרוייהו משיכה והנהגה ותנא הכי מושכין ומנהיגין בחמור או שהיה אחד מושך ואחד מנהיג: **צמדה הו"א**. קס"ד צמשיכה או צהנהגה זין בגמל זין בחמור: **אחד תפוס במוסירה**. ואינו מנהיג: ש"מ רכוב קני. שלא במקום מנהיג וכיון דשלא במקום מנהיג קני כוליה במקום מנהיג פלגי: **נקני נמי רכוב במוסירה**. שבראש החמור שהא תכשית החמור וכחמור דמי: **צלמא רכוב**. מלית למימר דקנה בהגזזה חצירו שהגביה ראשו השני מן הקרקע דקא מנצה לה זן דעת: **אלא תפוס במוסירה צמאי קני**. פלגא והלא ראשה השני מונח במקומו והגזזה הפקר לא קניא עד דעקר לכוליה: **האי מאי**. דקא ארמת הגזזה מופס במוסירה לא הו"א הגזזה לדידיה והו"א הגזזה לאחרניי אפילו אם תימצי לומר כו': **וכי פגיה**. קיצציל צלע"ז מה שבראש החמור וכחמור דמי: **מה שפוס בידו**. דמה שבתוך ידו הוי מנצה לגמרי: **לא זה זה זה**. והנה לחוטפו יחטוף: **דקפגני**. זה חמור חמור וזה קנה מוסירה אפי' צית פגיה של חמור: **הואיל ויכול הפוס במוסירה למושכו צמ ויתק מלאש החמור ויצילנו אלא דהואיל וראש החמור גבוה נוח להציאה אלא צמתיקה אחת: צרוסא היא**. דלע"ג דיכול לנתק לאו הגזזה היא: **האיה על גב העמוד**. דכיון דצמקוס גבוה הוא האוחזה צראשה השני נוח לו לנתק ולהציאה אלא דלא מחסר הגזזה: **הכי נמי דקמא קני**. דמני אגזזה קניא כולה משום דיכול לנתקה. אם קן יש חילוק צמשים שהגביה מניחה זה מכאן וזה מכאן זין מקוס גבוה למקוס נמוך דהיכא דשני ראשיה מונחים צקרקע אין הגזזה של ראשון קונה כולה שאין יכול לנתקו ולהציאו אלא מתוך שהוא ארוך ומונח צקרקע כל מה שהוא נותקו ומושכו אחריו נגדר הוא על גבי קרקע והיכא דאחד מראש גבוה כגון צראש החמור או על גבי עמוד המגביה תחלה ראש שעל גבי קרקע קונה כולה ואין לא אשכחן תנא דמפלגי: **רכוב צמדה**. צהמה של מניחה קונה אבל לא צעיר וטעמא מפרש לקמיה ומנהיג אף צעיר קנה וכ"ש צמדה. ש"מ רכוב לחודיה קני כו': **אין דרכן**. משום צניעותא: ואי

על דר' הואיל וסופו ליפול וי"ל דשאני הכא שתופס בידו אחד מן הראש א"נ הכא איירי כשניתק מן העמוד אינו ארוך כ"כ שיגיע ראש השני לאחר ושלתי שילוח הן (חולין דף קמ"א:) דקאמר זיל טרוף אקן דלגצניהו ולקניניהו התם נמי הוגבה על דר' יתיר ממנה שהיה תחילה שהרי קנת מפרזיחיס למעלה לכך ד' קני: **א"י הכי רכוב בעיר מאי טעמא לא קני**. אי גרסינן א"ה ה"פ אי ארמת צלמא לא מיירי צמנהיג צרגליו לכך צעיר לא קני דלא אולא מחמתיה לפי שיש בני אדם שמצריים יחד ויש כמה דברים צלמנע דכריס אלא אי אמרינן צמנהיג צרגליו א"כ אולא מחמתיה טובא ואמאי לא קני:

עבר וקני אלא יבמקה וממכר

על דר' הואיל וסופו ליפול וי"ל דשאני הכא שתופס בידו אחד מן הראש א"נ הכא איירי כשניתק מן העמוד אינו ארוך כ"כ שיגיע ראש השני לאחר ושלתי שילוח הן (חולין דף קמ"א:) דקאמר זיל טרוף אקן דלגצניהו ולקניניהו התם נמי הוגבה על דר' יתיר ממנה שהיה תחילה שהרי קנת מפרזיחיס למעלה לכך ד' קני: **א"י הכי רכוב בעיר מאי טעמא לא קני**. אי גרסינן א"ה ה"פ אי ארמת צלמא לא מיירי צמנהיג צרגליו לכך צעיר לא קני דלא אולא מחמתיה לפי שיש בני אדם שמצריים יחד ויש כמה דברים צלמנע דכריס אלא אי אמרינן צמנהיג צרגליו א"כ אולא מחמתיה טובא ואמאי לא קני:

א) ולעיל ה. ט ס"א בדומא ושי' פסחים יא. בגליון מנהיגין. א) פי במקום שטעו חתמים ולא צדו הסלכה לא רחא לנגותם ולומר טעו אלא אמרו צרוסא היא כולמר דעת חלונית היא. ערוך ערך צר ד'. ד' וע"ע חו"ס' כמותות ל: ד"ה ואי דלא מ"ל.

לעזר רש"י
קיצציל וקיצצנין א.
רחמת ראש. רסן.

מוסף רש"י
אם תימצי לומר המגביה מציאה לחבירו. לומר אפילו אם תנאל לומר המגביה כו' (לעיל ה. ח.) ובית פגיה. צית ראשה ולחיה (שבת טז) צית ראש של אפסר (טוסה מה. דראה לקמן ז. צ.)